

บทสรุป

ประชาสังคมในฟิลิปปินส์ประสบความสำเร็จในการช่วยรัฐกำหนดนโยบายนั้น เป็นเพราะใช้กลยุทธ์จากล่างสู่บนและบนสู่ล่างในขณะเดียวกัน และประสานงานกับหน่วยงานรัฐบาล

กลยุทธ์การพัฒนาชุมชนระดับล่างโดยการมีส่วนร่วม

กลยุทธ์การพัฒนาชุมชนระดับล่างนั้นกระทำได้ 2 วิธีการ คือ การพัฒนาที่เริ่มจากระดับบนสู่ระดับล่าง และการพัฒนาที่เริ่มจากระดับล่างสู่ระดับบน แต่การพัฒนาชุมชนให้มีส่วนร่วมตามวิถีทางประชาธิปไตยนั้นควรจะมาจากระดับล่างสู่ระดับบน จึงจะได้ผล กลยุทธ์การพัฒนาชุมชนระดับล่างโดยการมีส่วนร่วมนั้นมีเรื่องที่จะต้องกำหนด คือ วางลำดับก่อนหลังการพัฒนา กำหนดขอบเขตตัวแทน การพัฒนาหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ ชนิดของกิจกรรม กลไกของการนำส่งบริการ โครงสร้างการบริหารเครื่องวัดและประเมินผล การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาและความสำเร็จที่จะได้รับดังต่อไปนี้

เรื่องที่ทำ	แนวทางมาตรฐานจากเมืองบนสู่เมืองล่าง	แนวทางจากเมืองล่างสู่เมืองบน
1. การวางลำดับการพัฒนา	หน่วยวางแผนจากรัฐบาลกลางและนักวิชาการ	ชนชั้นระดับล่าง เรียนรู้เรื่องที่จะพัฒนาด้วยตัวเอง
2. ขอบเขต	นโยบายอยู่ในระดับกว้างจากรัฐ	ชนชั้นระดับล่างพิจารณาโดยผู้มีส่วนร่วมในชุมชนที่เกิดปัญหา
3. ตัวแทนของการพัฒนา	เป็นสำนักงานขยายและอยู่ในระดับกว้าง	กลุ่มผู้นำในชุมชนและชนชั้นระดับล่าง
4. หน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่	องค์กรที่เป็นทางการที่ตราไว้ในกฎหมายและเจ้าหน้าที่ที่จดทะเบียนเป็นทางการ	กลุ่มใกล้ชิดขนาดเล็กซึ่งเข้ากันได้ดี, กลุ่มเล็กที่ไม่เป็นทางการและสมาคมต่างๆ
5. ชนิดของกิจกรรม	มีจุดประสงค์หลากหลายและมักจะจำกัดที่การพัฒนาเศรษฐกิจและการให้ความสุขแก่ประชาชนแต่มีเหตุจูงใจทางการเมือง	พัฒนาการศึกษาเพื่อให้มีจิตสำนึกต่างๆ ติดตามด้วยโครงการหาทุน ส่วนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจนั้นคำนึงถึงความยุติธรรมทางสังคมแต่ปราศจากความทะเยอทะยานทางการเมือง

เรื่องที่กระทำ	แนวทางมาตรฐานจากเบื้องบน สู่เบื้องล่าง	แนวทางจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน
6. กลไกการนำส่ง บริการ	ให้ทีละน้อย โดยกระทรวงหรือกรม ตามระบบราชการและหน่วยงานที่ ปฏิบัติงานมักจะซ้ำซ้อนกัน	ให้เป็นกลุ่มเป็นก้อนตามความ ต้องการของเฉพาะกลุ่มในชุมชน ระดับต่าง วิธีการต่อมาคือการแสวง หายุทธวิธีต่างๆ ที่ชักชวนการส่งมอบ บริการต่างๆ
7. โครงสร้างการ บริหาร	เป็นการบริหารแบบทางตรงจาก หน่วยงานกลางของรัฐสู่หน่วยงาน ท้องถิ่น	มีกรรมการประสานงานทุกระดับ
8. เครื่องวัดและ ประเมินผล	รายงานความก้าวหน้าจากเจ้าหน้าที่ หรือผู้ประสานงาน ในท้องถิ่นสู่ระดับ ภาคและสู่ระดับชาติ	มีการจัดสัมมนาปฏิบัติการระดับต่าง กันของหน่วยงานพัฒนาต่างๆ
9. การเก็บรวบรวม ข้อมูล	ใช้วิธีการวิจัยแบบจุดประสงค์เป็น หลัก	ใช้วิธีการวิจัยแบบมีส่วนร่วมปฏิบัติ การ
10. ผู้ได้รับประโยชน์	ประชาชนทั้งหมด	ชุมชนระดับต่าง
11. ความสำเร็จของการ พัฒนา	ดูความน่าเชื่อถือของผู้นำภายนอก ชุมชน	เป็นจริงได้อย่างน้อยอ้างงานนั้นถูก กระทำ ดูที่ความสำเร็จจริงที่กระทำ

การพัฒนาความร่วมมือจะเป็นไปได้ยาก ถ้าหาก

1. ความโดดเด่นของบทบาทของรัฐที่เข้มแข็งมากเกินไปจะมีผลให้
 - 1.1 การควบคุมและรวมศูนย์อำนาจทางการเมืองและเศรษฐกิจอยู่ที่คน
รวมน้อยของสังคม
 - 1.2 การพึ่งพาทรัพยากรและการตัดสินใจของรัฐมากเกินไป
 - 1.3 การสร้างการพึ่งพาของแหล่งเงินภายนอกมากเกินไป
 - 1.4 การขยายตัวของการบริโภคของกลุ่มชนชั้นนำในสังคมมากเกินไปเกิน
กว่าที่ความสามารถของรัฐจะผลิตได้ ทำให้การผลิตๆ เพื่อการบริโภค
ของบุคคลเหล่านี้
 - 1.5 การสร้างความไม่มีประสิทธิภาพและสถาบันที่มีการคอร์รัปชัน
2. บทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนนั้นจะรักษาสภาพเดิมโดยทำงานตาม
แบบที่เคยทำอยู่ต่อไป หรือพร้อมที่จะพัฒนาบทบาทใหม่เพื่อเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาที่จะส่งเสริม
ความเคลื่อนไหวทางสังคม

3. องค์การพัฒนาเอกชนที่ต้องการพัฒนาควรเสนอแนะปัญหาของนโยบายและกรอบของสถาบันในการพัฒนาระดับชาติ

การมีส่วนร่วมของชุมชนระดับต่างในการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชนชั้นระดับต่างจะมีประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อให้เสรีภาพแก่พวกเขาในการตัดสินใจทางเลือกเพื่อการพัฒนาของตนเอง รวมทั้งวางแผนการใช้แผน ใช้แผนและการประเมินผลแผนงานที่กระทำ และทำให้พวกเขาแน่ใจว่าเขาจะได้ในสิ่งที่ยุติธรรม

การมีส่วนร่วมของชนชั้นระดับต่างที่มีประสิทธิภาพนั้น ควรจะมีปัจจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้นำต้องมีประสิทธิภาพ ผู้นำจะต้องมีขอบเขตของเรื่องที่จะปฏิบัติงาน มีความไว้วางใจ มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มและพัฒนาทักษะของการเป็นผู้นำ
2. ชุมชนต้องมีความสำนึกต่อสังคมซึ่งเกิดจากแรงจูงใจที่มีผลและแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดผลต่างๆ นั้น ชุมชนจะต้องรู้ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เที่ยงตรงไม่ลำเอียงเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมิใช่เป็นการคาดคะเน
3. การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องเกิดขึ้นภายใต้องค์การประชาชนที่สนองความต้องการในแต่ละด้าน และควรเป็นองค์กรระดับเล็ก เช่น องค์กรสตรี สหกรณ์ชาวนา สหภาพชาวนา สหภาพประมง เป็นต้น นอกจากนั้นผู้นำกลุ่มต่างๆ เหล่านั้นควรจะได้รับคัดเลือกตั้งจากชนชั้นระดับต่างโดยส่วนรวม แต่มิใช่ได้รับเลือกมาจากกลุ่มเด่นๆ ในชุมชน การมีส่วนร่วมต่างๆ อาจเกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทางการเมืองในสังคม ฉะนั้นองค์กรของกลุ่มต่างๆ ควรจะถูกติดตามกฎหมายและผู้นำกลุ่มไม่ควรได้รับการแต่งตั้งมาจากระดับสูง
4. การสนับสนุนในการทำงาน ในการเรียกร้องความต้องการของชนชั้นระดับต่างภายใต้องค์กรต่างๆ อาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งในชุมชนนั้นๆ ทั้งนี้เพราะไปกระทบผลประโยชน์ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือนักการเมืองคนใดคนหนึ่ง ด้วยเหตุนี้องค์กรของชุมชนระดับต่างควรจะได้รับ การยอมรับจากรัฐ หรือเป็นองค์กรที่เป็นที่ยอมรับในสังคมอย่างกว้างขวาง นอกจากนั้นการสนับสนุนที่ให้กับองค์กรไม่ควรจะออกมาในรูปของเจ้าพ่อ หรือผู้หาผลประโยชน์ในชุมชนนั้น มิว่าจะผลประโยชน์ในด้านใด
5. การมีส่วนร่วมของชุมชนระดับต่าง ควรจะริเริ่มในโครงการเล็กๆ ก่อน แล้วค่อยขยายไปสู่โครงการใหญ่เมื่อมีประสบการณ์เพียงพอแล้ว เพราะในโครงการระดับเล็กนั้นทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ที่จะมีส่วนร่วม เรียนรู้การรวมกลุ่มและการจัดการได้ง่ายและรวดเร็ว

6. การพึ่งพาหรือผู้เชี่ยวชาญมากเกินไปจะไม่สามารถส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนได้ ผู้เชี่ยวชาญคือผู้ที่มาเสนอแนะแนวทางและเทคโนโลยีใหม่ๆ ให้ชุมชน จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่จะปรับประสบการณ์ที่ได้รับจากชุมชนและเทคโนโลยีเก่าๆ จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนที่จะปรับประสบการณ์ที่ได้รับจากชุมชนและเทคโนโลยีเก่าๆ ให้เข้ากันได้กับเทคโนโลยีและแนวความคิดใหม่ที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ และค้นหาสิ่งใหม่ๆ ขึ้นมา เพื่อสร้างการพึ่งพาตัวเองให้มากขึ้นพร้อมทั้งระดมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพึ่งพาตัวเองให้มากขึ้น

7. ลดการเสี่ยงภัยต่างๆ การทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ได้นั้น ผู้นำชุมชนจะต้องชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ นั้นมีทางเลือกและทำให้เขาเสี่ยงภัยน้อยที่สุด เช่น การแนะนำการปลูกข้าวด้วยวิธีการสมัยใหม่ ชาวนาเคยใช้วิธีการดั้งเดิมอยู่เป็นเวลานาน พวกเขาจะไม่เชื่อเทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างเช่นจะทำให้พวกเขาเชื่อได้นั้นก็ต้องมีการประกันราคาข้าวให้เขา ถ้าหากข้าวเสียหาย เป็นต้น

8. ความเป็นไปได้ของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชุมชน

ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมนั้นจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีการฝึกอบรมคนในชุมชนให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งให้รับรู้และตระหนักถึงโครงการต่างๆ ที่จะกระทำด้วย